

Vilties žiburėlis

2008 Spalis Nr.2

KALBA VAIKAI

Rimvydas

Auklėtoja su Rimvydu sprendžia pratybas. 1 bandymas nesėkmingas.

- Neteisingai, - sako auklėtoja.
- Aš pajuokavau, - pasiteisina berniukas.

Guoda

Logopedė rodo paveikslėlį (eglę) ir klausia:

- Kas čia?
- Mama, - sako mergaitė. (Mergaitės mamos vardas Eglė).

Evaldas

Auklėtoja grupėje rado neaprengtą lėlytę. Ji klausia:

- Kodėl neaprengėte lėlytės? Ar jūs irgi vaikštote neapsirengę?

Evaldas linguoja galvą ir sako:

- Vargšėlė, vargšėlė.

Žygimantas

- Vakar valgiau ledų. Vieną - kiaulės ledą ("Kriu krių"), kitą - spalvotą.

- Mano mama vaikšto su kulniniiais batais.

Gerimantas

Vaikai prie tvoros rado kažkokį daiktą, sustoję žiūri. Klausiu:

- Ką ten radote?
- Omarą! – atsako Gerimantas.

Iš tiesų tai buvo negyvas vėžys.

Aidas

- Mano galva sirgsta, - pačiupinėjęs savo galvą sako berniukas.

Giedrė

Rodau Giedrei giles. Klausiu:

- Kas čia?
- Riešutas, galime valgyti. Jis auga pavėsinėje.

Giedrė rado plunksną. Klausiu mergaitės:

- Kur jos būna?
- Ant medžio daug būna.

Mantas

- Kokią sriubą valgai? – klausiu berniuko.
- Nepatinka šalta kur yra sriuba (šaltibarščiai).

Lukas

Berniuko klausiu:

- Kas aš?
- Logopedis, - atsako. Aš irgi logopedis.
- Ką aš darau? Ką mokau?
- Aš kišu liežuvį.

Laikraštuko išleidimo iniciatyvinė grupė: Stasė Giedrienė, Daiva Duršaitė, Jolanta Mockevičienė, Reda Gavenavičiūtė, Vida Mikalauskiene, Birutė Lakštutienė.

**su mokytojų
diena!**

TELŠIŲ RAJONO VAIKŲ SU NEGALE CENTRAS

Kodas 180703499. Kauno g. 9^a, LT-87148 Telšiai. Tel. : (8-444) 78501. Faksas (8-444) 78502;

El. p. vsnc@andernetas.lt

Atsiskaitomoji sąskaita LT834010042800060058 AB DnB NORDBankas Telšių sk. b/k 40100

Nepajutome, kaip prabėgo vasara, o jau įbridome į rudens darbų sraunią tėkmę. Centro koridoriais šurmuliuoja ugdytiniai, skamba muzikiniai užsiėmimai, už uždarytų durų vyksta pamokėlės.

Rugsėjo 1 d. pradėjome tokia statistika: įstaigoje iš viso 107 ugdytiniai. 37 mokyklinio amžiaus, 16 priešmokyklinio amžiaus, 42 ikimokyklinio amžiaus, 12 jaunuolių virš 21 metų.

Centre veikia keturios mišrios ikimokyklinės grupės, 1 priešmokyklinė, 5 jungtinės lavinamosios klasės, 1 jungtinė specialioji klasė.

Šiais metais išsikelti tikslai ir uždaviniai: ugdyti harmoningą asmenybę, grindžiant ugdymą humanistine nuostata į vaiką, pripažįstant teisę būti savimi, augti sau prieinamu lygiu ir tempu, tenkinant specialiuosius poreikius, saugioje ugdymo aplinkoje; rūpintis ir stiprinti vaikų psichofizinę sveikatą, vykdant abilitacijos procesą, stengtis vaiką su negalia maksimaliai paruošti savarankiškam gyvenimui; Stiprinti įstaigos bendruomenę bendram tikslui – vaiko brandinimui mokyklai, integracijai į visuomenę ir ugdymo tęstinumui užtikrinti. Uždaviniai: kompleksiskai įvertinti vaikų raidą ir gebėjimus, kiekvienam parinkti ir pritaikyti tinkamiausias ugdymo programas, rūpintis ugdytinių saviraiškos poreikiais, vykdant projektinę veiklą, aktyvinant būrelių veiklą, pagerinti ugdymosi sąlygas, turinant materialinę bazę sportiniu inventoriumi ir meninio ugdymo priemonėmis, tirti ir analizuoti veiklos rezultatus, kelti profesinį pedagogų meistriškumą, dalijantis gerąja darbo patirtimi, plėtoti aktyvios veiklos ir sveikos gyvensenos, kaip gyvenimo būdo, sistemą, sudaryti optimaliausias sąlygas vaikų habilitacijai, sveikatos stiprinimui, plėtoti neigiamų socialinių veiksnių prevenciją, socialines paslaugas, laikantis lygiavos principų, stiprinti materialinę bazę, tobulinti ir plėtoti specialistų bendravimo ir bendradarbiavimo su ugdytinių šeimomis strategiją, plėtoti bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, siekiant integracijos teigiamos nuostatos.

Centre veikia tokie būreliai: folklorinis ansamblis “Viltis“, dailės būrelis, dramos būrelis, technologijų būrelis “Smalsučiai“.

Šiais metais prioritetus skiriame bendradarbiavimui su socialiniais partneriais, analogiškoms ir bendrojo lavinimo mokykloms, siekiant paminėti įstaigos 15 metų jubiliejų. Tuo tikslu bus organizuojama daug ir įvairių renginių, susitikimai su analogiškoms įstaigoms, bei socialiniais partneriais.

Dėkojame tėveliams už aktyvų dalyvavimą renginiuose. Šiais metais kviečiame dalyvauti tokiuose renginiuose: Rudenėlio šventė, Neigaliųjų dienos minėjimas, Kalėdinė šventė, Sporto šventė, Įstaigos jubiliejaus minėjimas, Velykų popietė, Mamyčių diena, Vaikų gynimo šventė.

Bus vykdoma meninė kūrybinė veikla: vaikų darbų parodėlės ir ugdymo priemonių paroda 15 metų jubiliejui paminėti.

Grupėse vykdomi projektai: “Mano batai buvo du”, šviri aplinka, sveikas gyvenimas, “Judam, krutam mes maži”.

Igyvendinsime projektus 2008 – 2009 m. m. Sveika ir saugi gyvensena “Gyvenkime saugiai ir sveikai”, “Sveika gyvensena – judėjimo pagrindu”, Socializacijos projektas „Priimkite mus“. Vykis projektinės savaitės: “Iš spalvotos senolių kraitės” (spalis, lapkritis).

Projektinės veiklos metu bus siekiama praturtinti Centrą fizinio lavinimo ir meninio ugdymo priemonėmis.

Labai džiugu, kad dalyvaujant projektinėje veikloje ir kitose programose galime praturtinti Centro materialinę bazę. Gimnastikos kabinetas praturtintas koreguojamai gimnastikai skirtomis priemonėmis: „Dviratis – treniruoklis“, „Elipsinis treniruoklis“, „Minitrimeris“, „Ministeperis su kompiuteriu“, „Steperis Vario“, „Espenderis plaštakai“, „Balansinė lentelė“, „Juosta mankštai lateks“, „Treniruoklis lankas“, gimnastikos kamuoliai 45 cm, 55 cm, 65 cm, 75 cm“.

Kūrybinio mąstymo idėjos

Nusistovėjęs informacijos apdorojimo modelis trukdo pažvelgti naujai

Jei stebėsite lietaus lašus, krintančius ant žemės, pamatysite, kad jie virsta upeliais, tekančiais įvairiomis kryptimis ir raižančiais žemę nedidelėmis vagelėmis. Kai nustoja lyti, vagelės ir kanalai lieka, kad kitą kartą prapliupus lietu, jie vėl prisipildytų. Lietaus upeliai tekėdami tomis pačiomis vagelėmis ir kanalais, kaskart vis labiau įsirėžia į žemės kraštovaizdį. Mūsų smegenyse irgi susidaro tam tikri kanalai, mąstymo ir informacijos apdorojimo modeliai, kurie palengvina kasdieninių problemų sprendimus. Be šios įprastinės nusistovėjusios tvarkos gyvenimas būtų tikras chaosas ir kiekvieną kartą turėtume spręsti tas pačias problemas nuo pradžios iki galo, ieškodami pirminių jų priežasčių. Rytinis apsirengimas taptų tokia sudėtinga problema, kad laiku į darbą neatvyktumėme.

Kūrybiškumas – tai sugebėjimas pažvelgti į daiktus naujai, neįprastai. Mūsų kasdieninę rutininę veiklą riboja daugelis taisyklių. Dalis jų (pvz., valytis dantis rytais, etiketo taisyklės, kelias į darbą ir atgal) yra tapę įpročiais ir atliekami automatiškai, refleksyviai. Reakcijų šabloniškumas, pasikartojimo ir panašumo nuobodulys priešinami žmogaus prigimtiniam gebėjimui žaisti, kurti.

Nusistovėję informacijos apdorojimo kanalai blokuoja mūsų kūrybingumą.

Nesijaudinkite dėl to, ką apie jus mano ir kalba aplinkiniai. Stenkitės mąstyti plačiau, neįstrigdami kultūrinių tradicijų ir įvairių prietarų pinklėse. Klaida, nesėkmė, patirta per pirmą bandymą išspręsti problemą, turi skatinti naujų sprendimų paiešką.

Pasak kūrybiškumo tyrinėtojų, patyrę pirmąją nesėkmę žmonės reaguoja vienu iš keturių būdų:

- 1) neigimu (atsisakymu) – tokiu atveju žmogus meta pradėtą darbą ir neigia, kad tai, kas pradėta, yra vertinga;
- 2) racionalizacija – žmogus vengia nusivylimo. Jis klaidingai vertina rezultatą, laikydamas jį tikrai vertingu ir kūrybingu;
- 3) stagnacija – žmogus susitaiko su esama situacija ir net nebando jos neigti arba pateisinti atlikto darbo. Motyvacija toliau dirbti tokia menka, kad problema taip ir lieka neišspręsta. Žmogus nepajėgus atlaikyti nesėkmę ir judėti pirmyn. Ši reakcija yra bene destruktiviausia, ji susijusi su apatija ir nuoboduliu;
- 4) nauju augimu – tai labiausiai pageidaujama reakcija į nesėkmę. Ji įgyvendinama labai paprastai – tiesiog tęsiant darbą. Žmogus pradeda ieškoti naujų variantų, pasitelkia savo resursus, sąmoningai atsisako įprastų, gerai žinomų, todėl saugių problemos sprendimo būdų. Tokiu atveju žmogus priima sąmoningą sprendimą judėti į priekį.

Netradiciniai daiktų panaudojimo būdai rodo jūsų kūrybiškumą

Būkite atviri diskusijai, persvarstykite savo pasiūlymus ir idėjas, žvelkite į juos objektyviai, tarsi iš šalies. Ieškokite paaiškinimų keistiems reiškiniams, su kuriais susiduriate gyvenime. Nebijokite laužyti įprasto daiktų paskirties įsivaizdavimo, t. y. ieškokite paprastų daiktų neįprastų panaudojimo būdų. Pirmasis šį metodą pasiūlė vienas garsiausių kūrybiškumo tyrinėtojų – J. P. Guilfordas. Jis parodydavo žmogui kokį nors daiktą arba jo nuotrauką ir prašydavo sugalvoti kuo daugiau ir įvairesnių to daikto panaudojimo būdų, išskyrus jo pagrindinę paskirtį. Kuo daugiau nestandartinių ir netikėtų variantų žmogus sugalvodavo, tuo aukščiau būdavo vertinamas žmogaus kūrybiškumas. Išbandykite šį metodą ir jūs. Štai, pavyzdžiui, moliuko kriauklelės puselę galima panaudoti kaip žvakidę, peiliuką, veidrodėlį (perlamutrinį paviršių), šaukštelį, papuošalą, sagą, muilinę, skirtuką knygai, namelį vabzdžiui, medžiagą mozaikai ir t. t. Pagalvokite, kaip netradiciškai būtų galima panaudoti lygintuvą, sagą, sąvaržėlę?

Pasiūlė Vida Mikalauskiene

Socialinės globos skyriui – vieneri metai

Jau greitai, lapkričio mėnesį, Centro socialinės globos skyrius minės savo gyvavimo vienerių metų sukaktį. Ta proga norime papasakoti kaip mes gyvename.

Labai džiaugiamės tuo, kad pagaliau įsteigė tokį skyrių mūsų Centre. Neįgalieji išaugę iš specialiojo ugdymo amžiaus, gali būti jiems įprastoje aplinkoje, o jų tėveliai - toliau ramiai organizuoti savo privatų gyvenimą.

Centro socialinės globos skyrius teikia nestacionarias socialines paslaugas, dienos socialinės globos ir kitas socialines paslaugas asmenims su visiška negale, proto ar kompleksine negale, kurių amžius per 21 metus. Skyriuje teikiamos paslaugos mokamos.

Teikiamų socialinių paslaugų paketą pirmiausia sudaro individualių poreikių stiprinimas, kasdienė priežiūra, bendravimo ir socialinių įgūdžių lavinimas, užimtumas ir darbo terapija, meno terapija, kasdienio apsitarnavimo įgūdžių palaikymo ir kitos paslaugos, pagal kliento savarankiškumo lygį.

Pagrindinis personalo uždavinys – stiprinti neįgaliųjų savarankiškumą, jų fizines bei dvasines galias, vykdyti jų užimtumą. Skyrius klientus priima nuo 7 val. ryto, darbą baigiam 18 val. Aplinka ir patalpos su naujais baldais visiškai pritaikytos neįgaliųjų poreikiams. Yra įrengta dušo kabina, kur klientai gali maudytis esant poreikiui.

Metų pradžioje buvo 10 klientų, nuo šio rugsėjo skyrius pasipildė dar dviem jaunuoliais. Skyriuje, silpnesnę negalią turintys klientai, mieliau renkasi šiuos užsiėmimus: meno terapiją, darbelius, maisto gaminimą ir darbo terapiją. Tarp užsiėmimų daromos pertraukėlės, kad klientai galėtų pailsėti. Iš ryto vyksta užsiėmimai, reikalaujantys daugiau dėmesio, jėgų, o po pietų – paprastesni, kad klientai nepavargtų. Jaunuoliams, turintiems proto negalią labiau taikome meno terapiją, muzikos terapiją ir kasdienių įgūdžių formavimą. Dalyvaujame Centre organizuojamuose renginiuose.

Stengiamės, kad išeidami klientai išsineštų ne tik teigiamas emocijas, gerą nuotaiką, bet ir patirtį „AŠ GALIU“.

Naujoji gimnastikos salės įranga

Esant sunkioms materialinėms sąlygoms, labai svarbi visų Jūsų tėveliai ir Centro bendruomenės parama, kuriant saugią ir estetišką grupės aplinką. Norim padėkoti pervedant įstaigai 2%. Už jūsų paramą šiemet įsigijome baldus ikimokyklinei grupei.

Direktorės pavaduotoja ugdymo reikalams Daiva Duršaitė

Socialinės globos skyriaus klientų užimtumas

Socialinė darbuotoja Loreta Čėsniienė

Pokalbis su pavaduotoja ugdymo reikalams

„Graži, tvarkinga. Rašo. Fainulka. Šypsosi. Ateina pas mokytoją. Aukšta, plona. Gera, suaugusi. Rašo, telefonu kalba, valgo, kava geria. Mokino skaityti ir rašyti lietuvių kalbą.“
Taip apie pavaduotoją ugdymo reikalams pasakoja vaikai.
Dabar pakalbinsime Daivą Duršaitę.

Papasakokite apie savo vaikystę?

Apie vaikystę labai mažai prisimenu. Žinau, kad buvau labai jautri (dažnai verkdavau). Tačiau išsireikalaujanti savo ir ginanti savo nuomonę (užsispyrusi). Mamos išlepinta mažoji dukrelė. Labai patikdavo būti su kaimynų vaikais auklės pareigose.

Kas paskatino rinktis logopedės specialybę?

Tiesa sakant nelabai buvau apsisprendusi, kur stoti. Šią specialybę pasiūlė rinktis teta, net neįsivaizdavau šio darbo specifikos. Tačiau studijų metu supratau, kad kaip sakoma „esu savo rogėse“. Tačiau po studijų visad save įsivaizdavau specialiosios pedagogės pareigose.

Jūsų mėgstamiausia knyga?

Viena knyga man yra įstrigusi giliai atmintyje, tačiau autoriaus tiksliai nepamenu. Knyga buvo apie sudėtingą ir liūdną našlaitės gyvenimo istoriją. Ją skaičiau ne vieną kartą ir šiaip mieliai skaitau tokio pobūdžio knygas.

Mėgstamiausia sporto šaka?

Mėgstu pramoginius šokių. Pati esu lankiusi pramoginių šokių būrelį.

Jūsų pomėgiai.

Labai patinka keliauti, leisti laiką prie jūros, iškylauti ir šiaip laiką leisti su draugais.

Kokiu patiekalu nustebinsite savo draugus?

Naminiais čėburėkais.

Ar turite neigiamų bruožų?

Taip, esu „karšto“ charakterio ir be galo užsispyrusi.

Ką norėtumėte palinkėti mūsų pedagogams?

Pirmasis šventiškas sustojimas beįsisukančių mokslo metų verpete – Mokytojų diena. Tegul šis džiugus atokvėpis Jums leidžia naujai atrasti savojo darbo prasmę, ir pajusti jo vertę. Linkiu kantrybės, stiprybės, pasitikėjimo ir nemąžtančios kūrybos Jūsų kelyje! Su profesine švente, mieli pedagogai.

Pokalbis su seniausiai dirbančia Centro darbuotoja

„Su baltais plaukais, puošiasi gražiai, dažnai kalbamės. Ateina pažiūrėti vaikus ar miega. Gera, nes mus prižiūri. Pasižiūri, ar visi miega, dar kartais pasėdi prie lovos. Ji stora, aukšta, kartais apsivelka džinsus.“
Taip apie auklėtoją pasakoja vaikai.
Dabar pakalbinsime mūsų įstaigoje ilgiausiai dirbančią Jarošlavą Liakienę.

Papasakokite apie save.

Augau kaime. Su sesute mėgdavome žaisti netoli namų, miškelyje. Labai traukė gamta. Globodavome paukštelius ir žvėrelius, mylėjau naminius gyvūnėlius. Ypač patiko saugoti mažus veršiukus. Pasidėdavau krepšelį su viščiukais kieme, o jie apie mane bėginėdavo ir labai manęs klausydavo.

Vidurinę mokyklą baigiau internate. Ten savaitgaliais tekdavo prižiūrėti mažuosius mokinukus, kurie neturėjo savo tėvelių ar globėjų. Baigus mokyklą pasirinkau vaikų darželio auklėtojos specialybę.

Kiek metų dirbate šį darbą?

Šį rudenį sukako 33 metai, kai einu kartu su mažaisiais draugais.

Kokie jūsų pomėgiai?

Ir šiandien su malonumu lankau vietas, kuriose prabėgo vaikystė ir jaunystė. Ten grybauju, uogauju, pramogauju. Labai myliu jūrą, turėdama laiko skubu pas ją.

Jūsų firminis patiekalas.

Cepelinai, juos labiausiai mėgstu.

Ką galite pasakyti apie mūsų kolektyvą?

Džiaugiuosi, kad mūsų kolektyve tiek daug puikių žmonių, gabių specialistų. Jiems linkiu sveikatos, asmeninės laimės.

Jūsų svajonė.

Mano didžiausia svajonė- užauginti dukras gerais žmonėmis. Svajonė pildosi, todėl esu be galo laiminga mama ir močiutė.

Pirmas kartas... !

Sutrikusio intelekto žmonės, dėl savo negalės pobūdžio, tėvų uždarumo, užimtumo ar kitų priežasčių dažnai lieka ribotoje aplinkoje - tai kasdieninis jų buvimas namie arba klasėje. Siekdama pradžiuginti ugdytinius ir jų mamas, ryžausi labai rimtai kelionei į Klaipėdos jūrų muziejaus delfinariumą. Tai prilygo eksperimentui, nes visi ugdytiniai su sunkia kompleksine negale, o kelionė autobusu, laivu, traukinuku – jiems pirmas kartas gyvenime! Kai kurioms mamoms kelionė į delfinariumą taip pat buvo pirmą kartą, nes jų gyvenimas visada „prižiūtas“ prie savo „neįgaliukų“. Ši išvyka buvo kupina vien džiaugsmo, naujų išpūdžių ir atradimų - nauja aplinka, garsai, jūrų gyvūnai... Kelionė paliko ugdytiniams bei jų mamoms neišdildomus prisiminimus ir drąsą vėl keliauti. Vaikai delfinų ir jūrų liūtų pasirodymų metu reiškė daugybę teigiamų emocijų, džiaugsmo šūksniais palydėjo kiekvieną atliekamą veiksmą...

Mūsų pirma kelionė įrodė – mes galime ne tik svajoti, bet ir keliauti!

Ina Kreišmontaitė

Viešnagė Mažeikiuose

Rugsėjo 19 d. lankėmės Mažeikių VŠĮ „Vilties erdvė“ gyvenimo nameliuose. VŠĮ „Vilties erdvė“ minėjo savo įstaigos dešimtmetį. Taip pat kartu vyko ir vasaros palydų šventė. Mes vykome pasveikinti savo draugų su jų švente. Tradiciškai vėl susitiko Jurbarko, Telšių ir Mažeikių jaunimas.

Mūsų draugai mažeikiečiai parodė meninę programėlę, nuostabų vaidinimą apie vasarėlę, su kuria atsiveikinome tą rudenišką dieną... Po visų šiltų sveikinimo žodžių visi kartu vaišinomės skaniu troškiniu. Pasistiprinę kelias valandas šėlome diskotekoje.

Prisivaišinę ir prisišokę visi išsiskirstėme išsiveždami džiugius išpūdžius ir viltį vėl susitikti....

Keletas mūsų šventinių akimirky:

